

SOCIAL AND HUMAN SCIENTIFIC

Dündar E., Karaağaçlı M. (2019). "Öğretmenlerin EBA (Eğitim Bilişim Ağı) İle İlgili Algılarının Eğretilmeler Aracılığıyla Belirlenmesi", Vol: 2, Issue: 6; pp: 247-259

Anahtar Kelimeler: EBA, Eğretileme, E-İçerik

Keywords: EBA, Metaphor, E-Content

Makale Türü Araştırma Makalesi

ÖĞRETMENLERİN EBA(EĞİTİM BİLİŞİM AĞI) İLE İLGİLİ ALGILARININ EĞRETİLEMELER ARACILIĞIYLA BELİRLENMESİ

Determining The Perceptions of Teachers on EBA (Educational Informatics Network) Through Metaphors

Erkan DÜNDAR*
Mustafa KARAAĞAÇLI

Geliş Tarihi / Received Date
13.05.2019

Kabul Tarihi / Accepted Date
31.05.2019

Yayınlanma Tarihi / Published Date
31.07.2019

ÖZ

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin EBA(Eğitim Bilişim Ağı) 'ya ilişkin algılarının eğretilmeler (metafor) aracılığıyla belirlenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında İstanbul'da düzenlenen "Fatih Projesi Ders Akış Tasarımı" hizmetiçi eğitim kursuna katılan 74 coğrafya öğretmeni ve 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Balıkesir'de düzenlenen "Fatih Projesi-EBA Seçmeli Ders Çalıştayı"na katılan farklı branşlardan 52 öğretmen olmak üzere toplam 126 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmaya ait veriler, öğretmenlerin "EBA.....gibidir, çünkü....." cümlesini tamamlamalarıyla elde edilmiştir. Verilerin analizinde nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Çalışma sonunda EBA hakkında 7 farklı boyutta 115 farklı eğretilme belirlenmiştir. En fazla eğretilme üretilen boyutlar sırasıyla; zengin içeriğe sahip portal (30 eğretilme), eğitime yardımcı portal (23 eğretilme), yararlı içeriklerin olduğu portal (21 eğretilme), içeriklerin zor bulunduğu portal (13 eğretilme), herhangi bir boyuta dahil edilemeyen (11 eğretilme), gelişmesi gereken bir portal (7 eğretilme), vazgeçilemez içeriklerin olduğu bir portal (6 eğretilme) ve destek verildiği ölçüde gelişecek bir portal (4 eğretilme) olarak belirlenmiştir. Boyutlara göre oluşturulan eğretilmelere ilişkin analizler nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi ile yapılmış ve değerlendirme sonuçları bağlamında öneriler geliştirilmiştir.

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the perceptions of the teachers on EBA (Educational Informatics Network) through metaphors. The study group is constituted by the 74 Geography teachers who attended "Fatih Projesi Ders Akış Tasarımı" in-service training course held in İstanbul between 2016-2017 school year and again 52 teachers from different branches, attended "Fatih Projesi-EBA Seçmeli Ders Çalıştayı" in Balıkesir between 2016-2017 school year, totally 126 teachers. The data of the research has been derived from the teachers by completing by completing "EBA like....., because....." sentences. Qualitative research methods were used in data analysis. At the end of the study, 115 different metaphors were determined in 7 different categories about EBA. The categories from which metaphors are generated mostly are respectively; the portal with rich contents (30 metaphors), the portal which supports education (23 metaphors), the portal with useful contents (21 metaphors), the portal where the contents are found difficulty (13 metaphors), the portal which can not be included in any categories (11 metaphors), the portal which should be developed (7 metaphors), the portal which have indispensable contents (6 metaphors), and the portal which will develop according to the quantity of given support (4 metaphors). The analyzes of the metaphors which have been constituted according to the categories have been done with content analysis method which is one of the qualitative research methods and the suggestions are offered within the context of the evaluation results of the study.

* Erkan DÜNDAR, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Eğitim Teknolojisi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, erkan.dundar@eba.gov.tr

 Dr. Öğr. Üyesi, Mustafa KARAAĞAÇLI, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, mkara@gazi.edu.tr

1. GİRİŞ

Eğretileme, metafor kelimesinin dilimizdeki karşılığıdır. Bu çalışmada Latince ve Grekçe *metafora* kökünden gelen metafor kelimesi yerine eğretileme kullanılmıştır. Dilin eğretilemeli kullanımı, gerçek (literal) kullanımından farklılık göstermesinin yanında gerçek kullanımından daha az anlaşılır, daha çok kapalı, daha az pratik doğruluk ve yanlışlıktan daha bağımsız değildir (Goodman, 2003: 71).

Eğretilemeler, bir kişinin bir kavramı ya da olguyu; algıladığı biçimde, benzetmeler kullanarak ifade etmesidir (Aydın, 2010: 1296). Eğretilemeler, insanların hayatı, çevreyi, olayları ve nesnelere nasıl gördükleri; farklı benzetmeler kullanarak açıklamaya çalışmada kullandıkları bir araç olarak düşünülmektedir (Cerit, 2008: 694). Eğretileme kullanımı, bireylerin bilinmeyenini bilinenle ilişkilendirerek, kavramlar arasında yeni bağlantılar kurmaya çalışmasıyla bireylerde yaratıcılığı geliştirmektedir (Aydoğdu, 2008: 27).

Eğretileme kullanımı, bireyin genel olarak dünyayı kavrayışına sinen bir düşünme ve görme biçimidir. Bu durum okuyucuda ya da dinleyicide bilişsel bir sürecin başlamasını sağlar. Gelişen bilişsel süreç bireyde duyuşsal etkiler yaratır. Bilişsel ve duyuşsal süreçler karşılıklı olarak birbirini etkiler ve besler. Bu da eğretilemelerin birey üzerindeki etkisinin gücüne işaret etmektedir. Bireyler, gerek kendi duygu ve düşüncelerini gerekse karşılarındakilerin duygu ve düşüncelerini tanımlarken eğretilemelerden yararlanmaktadırlar. Bu da bireylerin yaşam algılarını ortaya koymada önemli bir öge olarak görülmektedir. Bu bağlamda eğretilemeler, bireylerin dünyayı ve kendilerini algılama biçimlerini göstermektedir (Girmen, 2007: 9-12).

Eğretileme, zihinsel olarak güçlü bir model olduğundan eğretileme yoluyla, benzeşik olmayan iki olgu arasında ilişki kurularak, belli bir zihinsel şema, başka bir zihinsel şema üzerinde yansıtılır. Bu şekilde eğretilemeler, bir bireyin zihninin belli bir kavrayış biçiminden başka bir anlayış biçimine hareket etmesini sağlar (Saban, 2008).

1.1. EBA (Eğitim Bilişim Ağı)

Eğitimde Fatih Projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla bilişim teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için 2011 yılında başlatılan bir projedir (Fatih Projesi, 2019). Projenin birçok bileşeni bulunmaktadır. Bu bileşenlerden "e-İçeriğin Sağlanması" 2012 yılında EBA'nın (Eğitim Bilişim Ağı) yayına girmesiyle sunulmuştur. Eğitim- öğretim sürecinde bilişim teknolojisi donanımları vasıtasıyla etkin materyaller kullanmak amacıyla Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) tarafından tasarlanan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) sınıf seviyelerine uygun, güvenilir ve incelemeye geçmiş doğru e-çeriklerin bulunabildiği sosyal bir eğitim platformu olup öğretmen ve öğrenciler olmak üzere eğitimin tüm paydaşları için tasarlanmıştır.

EBA Portalı e-dergi, e-kitap, video, ses, görsel vb. olmak üzere farklı modüller içermektedir. Ayrıca yarışma ve içerik üretimi gibi modüller de bulunmaktadır. Bu modüllerden öğretmenlerin yanı sıra tüm kamunun yararlanması öngörülmüştür (Yeğitek, 2017).

EBA'da yer alan haber modülü ile öğretmen ve öğrencilerin yapmış oldukları çalışmaların daha geniş bir hedef kitleye ulaşması, diğer öğretmen ve öğrencilerin de bunları örnek alarak daha da iyisini geliştirebilmesi hedeflenmektedir. Video modülünde ders destek, kişisel gelişim, belgesel, çizgi film, rehberlik, meslekî eğitim gibi alanlarda bireysel ve toplu öğrenmeyi destekleyen videolar; görsel modülünde dersin görselliğinin artması ve bu sayede konunun daha iyi kavranması için YEĞİTEK arşivinden seçilen fotoğraflar, öğretmen ve öğrencilerin de katkılarıyla daha da zenginleşen etiketlenmiş görsellerin yanı sıra harita ve grafikler; ses modülünde ses tabanlı ders destek, kişisel gelişim, tarih ve kültür programları, sesli kitaplar, yabancı dil dinleme metinleri bulunmaktadır. Kitap modülünde tüm eğitim kurumlarında okutulan ders kitapların PDF versiyonları; dergi modülünde çok çeşitli eğitim, kültür ve bilim dergileri; doküman modülünde eğitim materyali olarak kullanılacak rehberlik, ödev, yazılı, plan vb. türlerde dokümanlar bulunmaktadır.

Ayrıca EBA'da her bir kullanıcıya özel ortamlar tasarlanmıştır. Bu ortamlarda öğretmen ve öğrenciler iletişim sağlayabilmekte, içerikler ödev olarak gönderilebilmekte ve ayrıntılı bir raporlama sistemi ile karar vericilere önemli destekler sağlanmaktadır.

Eğretilmeler yoluyla EBA Portal değerlendirmesini yapmak, portalın eksi ve artılarını ortaya koymak gelecek tasarımlar için bir model oluşturacaktır. Araştırmanın bu yönüyle Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde gelecekte yapılması planlanan benzer çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu araştırma ortaya koyacağı bulgularla benzer çalışmalarını içeren alan yazına destek olabilir. Literatür incelemeleri sonucunda EBA portalıyla ilgili öğretmenlerin görüşlerine başvurularak portal tasarımı ve içeriğine yönelik görüşlerin araştırıldığı az sayıda çalışmaya rastlanılmıştır. Bu bağlamda eğretilmeler yoluyla öğretmenlerin EBA hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi önem arz etmektedir.

Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin EBA (Eğitim Bilişim Ağı) 'ya ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla belirlemektir. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- Öğretmenlerin EBA(Eğitim Bilişim Ağı)'ya ilişkin oluşturdukları eğretilmeler nelerdir?
- Belirlenen eğretilmeler hangi kavramsal boyutlar altında toplanabilir?
- Öğretmenlerin EBA ile ilgili belirledikleri eğretilmeleri seçme gerekçeleri nelerdir?

2. LİTERATÜR

FATİH Projesinin diğer bileşenleri ya da teknolojik diğer unsurların eğretilme yoluyla algılanması ile ilgili yapılan çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

Fidan (2014)'ın yaptığı "Öğretmen Adaylarının Teknoloji ve Sosyal Ağ Kavramına İlişkin Metaforik Algıları" adlı araştırmanın amacı öğretmen adaylarının teknoloji ve sosyal ağ kavramına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2013-2014 eğitim öğretim yılında Batı Karadeniz Bölgesinde bir üniversitenin eğitim fakültesinde çeşitli branşlarda öğrenim gören toplam 176 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırma verileri, "Teknoloji.....gibidir, çünkü....." ve "Sosyal ağ.....gibidir, çünkü...." cümlelerini içeren bir form aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizi ve yorumlanmasında içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; öğretmen adaylarının teknoloji kavramına ilişkin 82 farklı metafor geliştirdikleri ve bu metaforların 8 boyutta, sosyal ağ kavramına yönelik ise 108 farklı metafor geliştirdikleri ve bu metaforların 9 boyutta toplandığı görülmüştür. Teknoloji kavramına ilişkin öğretmen adayları tarafından en çok, sırasıyla "çocuk", "su", "insan" ve "hayat" metaforları geliştirilmiştir. Sosyal ağ kavramına ilişkin ise en çok, sırasıyla "bataklık", "dil" ve "mektup" metaforları geliştirilmiştir. Araştırmanın sonuçları doğrultusunda öğretim elemanları tarafından teknolojik materyallerin derslerde kullanılması, eğitim programlarında bilgisayar ve teknoloji destekli aktivitelerin yapılması, sosyal ağların öğretim odaklı kullanılması gibi önerilere yer verilmiştir.

Yapılan yurt içi çalışmalara örnek olarak Özer ve Türel (2015)'in yaptığı "Bilişim Teknolojileri Öğretmen Adaylarının E-kitap ve Etkileşimli E-Kitap Kavramına İlişkin Metaforik Algıları" adlı çalışmanın amacı bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının e-kitap ve etkileşimli kitaba ilişkin algılarını metafor analizi yoluyla incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2013-2014 öğretim yılı Bahar döneminde Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi lisans programına devam eden (1., 2. ,3. ve 4. sınıf) öğretmen adayı oluşturmaktadır. Katılımcılardan "E-kitap gibidir. Çünkü....." ve "Etkileşimli e-kitap gibidir. Çünkü....." ifadelerini metafor kullanarak doldurmaları istenmiştir. Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarından elde edilen bu veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Araştırma sonucunda bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının e-kitaba ilişkin geliştirdikleri metaforlar arasında ilk sırayı "kolay taşınabilir" metaforu almaktadır. Bu özellik e-kitabın avantajları arasında sayılmaktadır. Öğrencilerin etkileşimli kitaba yönelik geliştirilen metaforları arasında ise ilk sırayı "birden çok duyuya hitap eder" metaforu almıştır. Çoklu ortam materyalleri ile öğrenme ortamının desteklenmesinin öğrenciler için önemi, bu çalışmada vurgulanmıştır.

Korucu, Usta ve Yavuzaslan (2016)'ın birlikte yaptıkları "Ortaöğretim Öğrencilerin Artırılmış Gerçeklik Uygulamaları Hakkında Ürettikleri Metaforlar" adlı çalışmada 2015-2016 eğitim-öğretim yılında okullarında artırılmış gerçeklik uygulamaları eşliğinde ders gören Çumra Merkez Atatürk Ortaokulundaki 282 öğrencinin "Artırılmış gerçeklik" kavramı hakkındaki algılarını ürettikleri metaforlar yardımı ile ortaya çıkartmak amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan her öğrenciye "Artırılmış gerçeklik ... gibidir, çünkü..." cümlelerinin yazılı olduğu kağıtlar verilmiş ve boşlukları doldurmaları

istenmiştir. Elde edilen veriler olgubilim deseninde ve içerik analizi tekniği ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda 182 metafor imgesi benzerlikleri dikkate alınarak 44 metaforunda birleştirilmiş ve Canlandırıcı AG (6), Eğlence Kaynağı AG (7), Fayda Sağlayan AG (13), Gerçek Nesnelere AG (8), İnsansı Mecazlarla AG (2), Olağanüstü Mecazlarla AG (9) olmak üzere 6 kavramsal kategoride toplanmıştır. Bu kavramsal kategorilerin alanyazınla ilişkili olduğu görülmüştür.

Yalap ve Yılmaz (2017)'in "Türkçe Öğretmenlerinin Akıllı Tahta Kavramına İlişkin Metaforik Alguları" isimli çalışmasının amacı Türkçe öğretmenlerinin "Akıllı Tahta" kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeleri metaforlar aracılığıyla belirlemektir. Bu amaçla Türkçe öğretmenlerinden "Akıllı tahta.....gibidir. Çünkü....." cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı ekseninde olgubilim araştırma deseni kullanılmış ve incelenecek veriler metaforlar yoluyla toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 25 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Daha sonra metaforlar ve metaforların açıklamaları bilgisayar ortamına aktararak ham veriler oluşturulmuştur. Bu metinlerde benzer özellik taşıyan metaforlar 4 kavramsal kategori etrafında toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre katılımcılar 25 geçerli metafor üretmiştir. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların %88'i akıllı tahtaya yönelik olumlu tutum geliştirmiştir. Katılımcıların %12'lik kısmı ise akıllı tahtaya yönelik olumsuz tutum geliştirmişlerdir. Katılımcıların akıllı tahtayı gereksiz, sıkıcı ve sürekli bozulan bir araç olarak algıladıkları görülmüştür.

Arslan ve Zengin (2017)'in "Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Teknoloji Kavramına İlişkin Algıların Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi" adlı araştırmasının amacı, Fırat Üniversitesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Ana Bilim Dalında öğrenim gören öğretmen adaylarının teknoloji kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesidir. Araştırma, var olan durumun olduğu gibi ortaya konmasını amaçladığından betimsel nitelik taşımaktadır. Araştırma verileri "Teknoloji..... gibidir, çünkü....." cümlesini içeren bir form aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nitel ve nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, araştırmaya gönüllü olarak katılan 2015-2016 öğretim yılında Fırat Üniversitesi Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalının 1, 2, 3 ve 4. sınıflarında öğrenim gören 187 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada 15 kişinin formu eksik veya yanlış doldurulduğu için değerlendirilmeye alınmamıştır. Katılımcı öğretmen adayları 115 farklı metafor üretmiştir. Bu metaforlara bağlı olarak öğretmen adaylarının, teknoloji' algıları farklı kategoriler altında toplanmıştır. Araştırmanın sonuçları doğrultusunda benzer çalışmaların ilköğretim ve ortaöğretim ile üniversitelerin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerle de yapılarak bütüncül bir bakış açısı kazandırılması gibi önerilere yer verilmiştir.

3. ARAŞTIRMA

3.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı EBA'yı en çok kullanan kitle olan öğretmenlerin eğretilmeler yoluyla EBA Portalinin değerlendirmesini yapması ve portalin eksi ve artı yönlerinin belirlenerek EBA'nın gelecekteki versiyonlarının modellenmesine katkı sağlamaktır. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- Öğretmenlerin EBA (Eğitim Bilişim Ağı)'ya ilişkin oluşturdukları eğretilmeler nelerdir?
- Belirlenen eğretilmeler hangi kavramsal boyutlar altında toplanabilir?
- Öğretmenlerin EBA ile ilgili belirledikleri eğretilmeleri seçme gerekçeleri nelerdir?

3.2. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada nitel araştırma türlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgubilim (fenomenoloji/phenomology) deseni farkında olunan ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olunmayan olgulara odaklanmaktadır. Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir. Bu olgularla günlük yaşantıda çeşitli biçimlerde karşılaşılabilir. Ancak bu tanışıklık olguların tam olarak anlaşıldığı manasına gelmez. Tümüyle yabancı olmayan, aynı zamanda da tam anlamı kavranamayan olguları

araştırmayı amaçlayan çalışmalar için olgubilim (fenomenoloji) uygun bir araştırma zeminini oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 72).

3.3. Araştırmanın Çalışma Grubu ve Verilerin Toplanması

Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 Eğitim-öğretim yılında İstanbul'da yapılan "Fatih Projesi Ders Akış Tasarımı" hizmetiçi eğitim faaliyetine katılan 74 öğretmen ve 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Balıkesir'de yapılan "Fatih Projesi-EBA Seçmeli Ders Çalıştayı" na katılan farklı branşlardan 52 öğretmen olmak üzere toplam 126 öğretmen oluşturmaktadır. Demografik verilere ilişkin Tablo 1'de görüldüğü üzere katılımcıların %69,84'ü erkek, %30,16'sı kadındır.

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet Özellikleri

Cinsiyet	Frekans (f)	%
Erkek	88	69,84
Kadın	38	30,16
Toplam	126	100

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının EBA(Eğitim Bilişim Ağı) hakkındaki eğretilmelerini belirlemek için her bir öğretmenden; "EBA..... gibidir, çünkü....." cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Elde edilen bu bilgiler araştırmanın veri kaynağını oluşturmaktadır.

3.4. Verilerin Analizi

Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur. Betimsel bir yaklaşımla fark edilmeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008:227).

İçerik analizi; a. işaretlerin sınıflanması ve b. bu işaretlerin hangi yargıları içerdiğini ortaya koymak için, c. açıkça formüle edilmiş kurallar ışığında, d. araştırmacının ortaya koyduğu yargıların bilimsel rapor olarak değerlendirilmesini sağlar (Janis 1949: 425).

Veriler analiz edilirken ilk önce elde edilen eğretilmelerin aynı olanları gruplanmış ve numaralandırılmıştır. Bir eğretilme olmayan, birden fazla eğretilme üretilen, kullanılan eğretilme ile açıklama cümlesi uymayan ve boş verilen çalışma kağıtları araştırmadan çıkarılmak üzere işaretlenmiştir.(11 adet) Daha sonra 2 araştırmacı tarafından her bir eğretilmenin nedeni tek tek okunarak 7 boyut oluşturulmuş ve katılımcılar tarafından oluşturulan eğretilmelerin hangi boyutlar altında yer alacağı belirlenmiştir. Bu işlem yapılırken uzmanların uzlaşmasına önem verilmiştir.

Toplanan verilerin ayrıntılı bir şekilde rapor edilmesi ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklaması nitel bir araştırmada geçerliğin önemli ölçütleri arasında yer almaktadır (Yıldırım, 2010:81-82). Bu araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla iki temel işlem gerçekleştirilmiştir. Öncelikle, geçerliliği sağlamak için veri analiz süreci ayrıntılı bir şekilde açıklanmış, elde edilen tüm veriler, bulgularda hem nicel hem de nitel olarak bir arada verilmiştir. Daha sonra ise güvenilirliği sağlamak için oluşturulan eğretilme tablosu ile boyutlar 2 uzman görüşüne sunulmuş ve karşılaştırılmış, karşılaştırmalarda görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilerek araştırmanın güvenilirliği Miles ve Huberman'ın (1994:64) formülü (Güvenirlilik= görüş birliği/görüş birliği+görüş ayrılığı) kullanılarak hesaplanmıştır. Araştırmanın güvenilirlik hesaplaması sonucu %94'tür. Miles ve Huberman (1964)'a göre nitel araştırmalarda % 90 ve üzeri araştırmacı ve uzman görüşü birliği sağlanıyorsa, çalışma güvenilir kabul edilmektedir. Bu durumda bu çalışmanın güvenilir olduğu söylenebilir.

Tablo 2 ve Tablo 3'de görüldüğü üzere öğretmenlerin EBA' yı toplam 115 eğretilme ile ilişkilendirdiği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin EBA'ya ilişkin birden fazla oluşturdukları eğretilmeler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Birden Fazla Oluşturulan Eğretilmeler

Eğretileme	Frekans(f)
Deniz	9
Kütüphane	6
Depo	4
Hayat	4
Okyanus	4
Öğretmen	3
Okul	3
Eczane	3
Su	2
Beyin	2
Laboratuvar	2
Gökkuşığı	2
Pazar	2
Havuz	2
Dünya	2
Yardımcı	2
Cbs	2
Destek	2
Uzay	2
Çocuk	2
Toplam	60

Tablo 2’de de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin EBA’yı en çok “deniz”(9), “kütüphane”(6), “depo”(4) “hayat”(4), “okyanus”(4), “öğretmen”(3) eğretilmeleriyle özdeşleştirdiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenler EBA’yı; “okul”, “eczane”, “su”, “beyin”, “laboratuvar”, “gökkuşığı”, “pazar”, “havuz”, “dünya”, “yardımcı”, “CBS”, “destek”, “uzay” ve “çocuk” eğretilmeleriyle de ikişer kez özdeşleştirmişlerdir.

Araştırmaya katılan 55 öğretmenin oluşturduğu eğretilmeler birer kez belirlenmiştir. Aynı eğretilmeyi ikinci kez başka bir öğretmen kullanmamıştır. Ancak her ne kadar farklı eğretilmeler oluşturulsa da bu eğretilmelerin gerekçelerine bakıldığında benzerlikler göze çarpmaktadır. Uzman görüşleri doğrultusunda eğretilmeler boyutlandırılırken bu benzerlikler dikkat alınmıştır.

Tablo 3. Öğretmenlerin EBA’ya İlişkin Birer Kez Oluşturdukları Eğretilmeler

Eğretileme	Frekans (f)	Eğretileme	Frekans (f)
Salata	1	Hanımın çantası	1
Bilinçli veli	1	Eğitimin etkileşimli sözlüğü	1
Çöplük	1	Bakkaldan marketler zincirine geçiş süreci	1
Eğitim aracı	1	Büyükşehir	1
Bilmece	1	Evim	1
Çağın öğrenme modeli	1	Kuş	1
Bilimler yığını	1	Yıldız	1
Bilgi hazinesi	1	Kaynak Deposu	1
Akarsu	1	Kısıtlı bir alan	1
Buz dağının görünen kısmı	1	Orman	1
Ateş	1	Boş küfe	1
Zamanla işe yarayabilecek bir şey	1	Kağnı	1
Araba kullanmak	1	Kartopu	1
Tecrübe	1	Toprak	1
Müzik aleti	1	Bulmaca	1
Ayna	1	Gerekli araç gereç	1
Kitap depose	1	Bit pazarı	1
Yığma taş temelli bina	1	Kan	1
Gelecek	1	Ahilik	1

Bilgi ağı	1	İsviçre Çakısı	1
Hazır öğrenci	1	Platonik aşk	1
Coğrafya	1	Şaka	1
Uzakdoğu	1	Tren	1
Büyüteç	1	Devlet dairesi	1
Sac Ayağı	1	Açık büfe kahvaltı	1
Bilgi Havuzu	1	Kamyon	1
Alimin heybesi	1	Banka hesabı	1
Semt pazarı	1	Toplam	55

3.4.1. Öğretmenlerin EBA'ya İlişkin Algılarına Yönelik Olarak Oluşturulan Boyutlar

Öğretmenlerin EBA'ya ilişkin oluşturdukları eğretilmeler boyutlandırılarak Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. EBA'ya İlişkin Oluşturulan Eğretilmelerden Oluşturulan Boyutlar

Boyut	Frekans (f)	%
Zengin içeriğe sahip portal	30	26,08
Eğitime yardımcı portal	23	20
Yararlı içeriklere sahip portal	21	18,26
İçeriklerin zor bulunduğu portal	13	11,30
Bir boyuta dâhil edilemeyen	11	9,56
Gelişmesi gereken portal	7	6,08
Vazgeçilemez içeriklerin olduğu portal	6	5,27
Destek verildiği ölçüde gelişecek portal	4	3,47
Toplam	115	100

Tablo 4'e göre öğretmenler tarafından oluşturulan eğretilmeler, 7 boyut altında toplanmıştır. Hiçbir boyuta dâhil edilemeyen ise 11 adet eğretilme bulunmaktadır (%9,56). Öğretmenlerin oluşturdukları eğretilmelerin %26,08' inin zengin içeriğe sahip portal(30 eğretilme), %20' sinin eğitime yardımcı portal(23 eğretilme), %18,26'sının yararlı içeriklere sahip portal(21 eğretilme), %11,30'unun içeriklerin zor bulunduğu portal(13 eğretilme), %6,08' inin gelişmesi gereken bir portal(7 eğretilme), %5,27'sinin vazgeçilemez içeriklerin olduğu bir portal (6 eğretilme), %3,47'sinin destek verildiği ölçüde gelişecek bir portal(4 eğretilme) boyutları altında yer aldığı görülmektedir.

Tablo 5'de zengin içeriğe sahip portal boyutunda öğretmenlerin oluşturduğu eğretilmeler gösterilmiştir. Öğretmenlerin EBA' yı en çok deniz, dünya, okyanus ve depo gibi eğretilmelerle özdeşleştirmelerinden yola çıkarak, EBA'nın çok fazla içeriğe sahip olma yönünün ön plana çıkarıldığı söylenebilir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşleri aşağıdaki gibidir:

"EBA (Eğitim Bilişim Ağı) okyanus gibidir. Çünkü okyanus gibi derin bir ağ. Farklı kaynaklarla beslenmektedir. Derelerden çağlayanlara, denizlere kadar hepsinden yükleme alıyor..."

"EBA (Eğitim Bilişim Ağı) koca bir dünya gibidir. Çünkü üretiyorum, üretilenleri buluyorum, öğrencilerimle paylaşıyorum."

EBA (Eğitim Bilişim Ağı) derya gibidir. Çünkü eğitim-öğretim için hemen hemen ne ararsam bulurum....."

EBA (Eğitim Bilişim Ağı) kaynak deposu gibidir. Ders içinde kullanılabilecek dokümanlar, videolar açısından başvuru kaynağı şeklinde olduğu gibi elimizle de derlediğimiz, hazırladığımız çalışmaların paylaşılarak kullanıma sunulabildiği bir platform olması çok güzel."

Tablo 5. Zengin İçeriğe Sahip Portal Boyutu

Eğretileme	f	%
Deniz	9	30
Depo	4	13,33
Hayat	4	13,33
Okyanus	4	13,33
Dünya	2	6,66
Uzay	2	6,66
Havuz	2	6,66
Büyükşehir	1	3,33
Buz dağının görünen kısmı	1	3,33
Akarsu	1	3,33
Toplam	30	100

EBA'nın çok fazla içeriğe sahip olduğunu ifade etmeye çalışan öğretmenlerin bazılarının verilen cümlelerin "çünkü....." kısmındaki boşlukları doldurdıkları ifadelerle bakıldığında içeriklere ulaşmayı bilmenin önemine vurgu yapmışlardır. Bu durum EBA'dan yararlanabilmek için portaldaki yapıya hâkim olmak gerektiğini ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin bu konudaki görüşleri aşağıdaki gibidir:

"EBA (Eğitim Bilişim Ağı) derya deniz gibidir. Çünkü keyifli vakit geçirmek de elinizde. Kontrolü kaybedip boğulmak da..."

"EBA (Eğitim Bilişim Ağı) deniz gibidir. Çünkü istediğini içinden çekip çıkarmak ve kullanmak senin elindedir. Ama doğru şekilde yüzmeyi bilmen gerekmektedir. Gerektiğinde bireysel teknikler geliştirerek suyun üstünde kalmak bir yetenektir.

"EBA (Eğitim Bilişim Ağı) ecza deposu gibidir. Çünkü doğru ilacı bulamazsanız karın ağrınız geçmek yerine artar."

Tablo 6. Eğitime Yardımcı Portal Boyutu

Eğretileme	Frekans (f)	%	Eğretileme	Frekans(f)	%
Öğretmen	3	13,04	Çağın öğrenme modeli	1	4,34
Okul	3	13,04	Büyüteç	1	4,34
Yardımcı	2	8,69	Sac Ayağı	1	4,34
CBS	2	8,69	Bilgi Ağı	1	4,34
Destek	2	8,69	Yıldız	1	4,34
Laboratuvar	2	8,69	Kuş	1	4,34
Eğitim aracı	1	4,34	Bilgi havuzu	1	4,34
Eğitimin etkileşimli sözlüğü	1	4,34	Toplam	23	100

Tablo 6'da Eğitime yardımcı portal boyutunda oluşturulan eğretilmeler verilmiştir. Bu eğretilmeler incelendiğinde özellikle EBA'nın eğitim-öğretim süreçlerindeki yardımcı rolüne vurgu yapıldığı göze çarpmaktadır. Öğretmenlerin bu konudaki görüşleri aşağıdaki gibidir:

"EBA (Eğitim Bilişim Ağı) öğretmen gibidir. Çünkü her zaman yardımcı ve kolaylaştırıcıdır.

"EBA (Eğitim Bilişim Ağı) yardımcı gibidir. Çünkü ne zaman zorda kalsam yardımına koşar.

"EBA (Eğitim Bilişim Ağı) laboratuvar gibidir. Çünkü fen laboratuvarındaki gibi deney yapmaya yardımcı malzemeler var.

Tablo 7. Yararlı İçeriklere Sahip Portal Boyutu

Eğretileme	Frekans(f)	%	Eğretileme	Frekans(f)	%
Kütüphane	3	14,28	Bilgi hazinesi	1	4,76
Gökkuşluğu	3	14,28	Açık büfe kahvaltı	1	4,76
Eczane	2	9,52	Kitap deposu	1	4,76
İsviçre çakısı	2	9,52	Şaka	1	4,76
Alimin heybesi	2	9,52	Bilimler yığını	1	4,76
Salata	2	9,52	Kaynak deposu	1	4,76
Gerekli araç gereç	1	4,76	Toplam	21	100

Tablo 7’de yararlı içeriklere sahip portal boyutundaki eğretilmeler verilmiştir. Öğretmenler tarafından oluşturulan bu eğretilmelerin, EBA’nın 24 saat açık olan bir okul olması, sınıf seviyelerine uygun, güvenilir ve incelemeden geçmiş e-içeriklerin olduğu bir portal özelliğinde olması özelliklerine uygunluk gösterdiği söylenebilir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerinin bir kısmı aşağıdaki gibidir.

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) kütüphane gibidir. Çünkü aradığımız bütün bilgi, doküman, görselleri bulup öğrencilerimizle paylaşım yapabiliyoruz.”

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) kütüphane gibidir. Çünkü çağın gerekleri kapsamında eğitim alanında müfredata uygun, görsel, işitsel ve yazılı etkinliklerin bulunduğu zengin bir kütüphane gibidir.....”

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) açık büfe kahvaltı gibidir. Çünkü yemek için birçok seçeneğiniz vardır. Yemek istediğiniz yiyeceği istediğiniz kadar seçebilirsiniz. EBA kullanırken de branşınıza konuya uygun olarak istediğiniz materyalleri kullanabilirsiniz.”

Tablo 8. İçeriklerin Zor Bulunduğu Portal Boyutu

Eğretileme	Frekans(f)	%	Eğretileme	Frekans(f)	%
Bilmece	1	7,69	Hanımın Çantası	1	7,69
Bit Pazarı	1	7,69	Semt Pazarı	1	7,69
Bulmaca	1	7,69	Evim	1	7,69
Çöplük	1	7,69	Kısıtlı bir alan	1	7,69
Devlet Dairesi	1	7,69	Boş küfe	1	7,69
Kamyon	1	7,69	Kağı	1	7,69
Karmaşık	1	7,69	Toplam	13	100

Öğretmenler tarafından oluşturulan 13 eğretilme EBA’nın içeriklerin zor bulunabildiği bir portal özelliği olduğunu göstermektedir. Tablo 8’de de gösterilen bu boyuta ait eğretilmeler gösterilmiştir.

Öğretmenler tarafından oluşturulan bu eğretilmeler EBA’daki içeriklerin oldukça karmaşık bir şekilde yapılandırıldığı, aranan içeriğin kolayca bulunamadığı, bazı içeriklerin işe yarar olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Öğretmenlerin bu konuyla ilgili bazı görüşleri aşağıda verilmiştir.

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) bulmaca gibidir. Çünkü aradığımızı bulmakta zorlanıyoruz.”

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) Kamyon gibidir. Çünkü çok yüklü, ağır vasıta...”

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) semt pazarı gibidir. Çünkü aradığın her şeyi bulabilirsin ama sabırla aramak gerekir.”

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) hanımın çantası gibidir. Çünkü içerisinde ne ararsan var.”

Araştırmaya katılan öğretmenlerin oluşturdukları eğretilmelerden 11 tanesi uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulan boyutların hiç birine dâhil edilememiştir. Bu eğretilmeler Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Hiçbir Boyuta Dahil Edilemeyen Eğretilmeler

Eğretileme	Frekans (f)	%	Eğretileme	Frekans (f)	%
Pazar	2	18,18	Coğrafya	1	9,09
Tecrübe	1	9,09	Uzakdoğu	1	9,09
Müzik aleti	1	9,09	Orman	1	9,09
Ayna	1	9,09	Ahilik	1	9,09
Hazır öğrenci	1	9,09	Pazar	1	9,09
			Toplam	11	100

Öğretmenler tarafından oluşturulan 7 eğretilme ise EBA’da yer alan içeriklerin özellikle bazı branşlarda nicelik ve nitelik açısından iyileştirilmesi gerektiği görüşünü yansıtmaktadır. Tablo 10’da bu boyuta ait eğretilmeler gösterilmiştir.

Tablo 10. Gelişmesi Gereken İçeriklerin Olduğu Portal Boyutu

Eğretileme	Frekans (f)	%
Çocuk	2	28,57
Bakkaldan marketler zincirine geçiş süreci	1	14,28
Kartopu	1	14,28
Gelecek	1	14,28
Zamanla işe yarayabilecek bir şey	1	14,28
Platonik aşk	1	14,28
Toplam	7	100

Bu boyuttaki öğretmen görüşleri değerlendirildiğinde;

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) çocuk gibidir. Çünkü henüz olgunlaşmamıştır, büyümesi gerekir.”

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) kartopu gibidir. Çünkü kartopu yuvarlandıkça büyür, EBA ‘da hala küçük bir kartopudur, büyümesi için kartopunun yuvarlanması lazım.”

EBA (Eğitim Bilişim Ağı) platonik aşk gibidir. Çünkü ben EBA’yı çok seviyorum ama o bana yüz vermiyor, branşıma ait içeriklerin sayısının artması lazım.

Öğretmen görüşlerinden yola çıkılarak EBA’da içeriklerin nitelik ve nicelik yönünde eksiklikler bulunduğu, bu eksiklikler tamamlanırsa daha çok kişi tarafından kullanılabilceği yorumu yapılabilir. Ayrıca öğretmen görüşlerine yansıyan başka bir durum da özellikle bazı branşlarda içeriklerin sayısının az olmasıdır.

Araştırmaya katılan 6 öğretmenin oluşturduğu eğretileninin ortak noktası EBA’daki içeriklerin hayati önem taşıdığı ile ilgilidir. Bu eğretilmeler tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Vazgeçilemez İçeriklerin Olduğu Portal Boyutu

Eğretileme	Frekans (f)	%
Su	2	33,33
Beyin	2	33,33
Kan	1	16,66
Toprak	1	16,66
Toplam	6	100

Bu eğretilme boyutuyla ilgili öğretmen görüşleri aşağıda verilmiştir.

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) kan gibidir. Çünkü kan olmayınca hayat olmayacağı gibi EBA’sız da bir hayat düşünemiyorum.”

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) su gibidir. Çünkü nasıl bir bitki susuz yaşayamazsa, eğitim öğretim de EBA’sız olmaz. Hele ki günümüzde...”

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) beyin gibidir. Çünkü diğer organları yöneten de beyindir. EBA olmadan diğer işlerimiz sağlıklı yürümez.”

Öğretmenler oluşturdukları eğretilmeler ve gerekçeleriyle EBA’ya hayati önem atfetmişlerdir. Bu görüşlerle EBA’nın teknolojik yönüne ve çağımızın gereklerine uygun bir portal olma özelliğine vurgu yapıldığı söylenebilir.

Tablo 12’de öğretmenler tarafından oluşturulan 4 eğretilme destek verilecek portal başlığı altında boyutlandırılmıştır.

Tablo 12. Destek Verildiği Ölçüde Gelişecek Portal Boyutu

Eğretileme	f	%
Tren	1	25
Banka hesabı	1	25
Ateş	1	25
Yığma taş temelli bina	1	25
Toplam	4	100

Bu boyuttaki eğretilmelere ilişkin öğretmen görüşleri aşağıdaki gibidir:

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) tren gibidir. Çünkü, EBA trenler gibi vagonlardan oluşuyor ancak trendeki vagonların sayısı fazla olursa daha fazla yük taşınabilir.

“EBA (Eğitim Bilişim Ağı) ateş gibidir. Çünkü, ateşe odun atarsak ateş büyür, EBA’ya da ateşe odun atar gibi içerik yüklemeliyiz.

EBA (Eğitim Bilişim Ağı) banka hesabı gibidir. Çünkü bankaya ne kadar çok para yatırırsak o kadar çok faiz alırız. EBA’ya da ne kadar çok içerik yüklersek o kadar kazançlı oluruz”.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç

Araştırmaya katkı sağlayan 126 öğretmenin EBA ile ilgili oluşturduğu eğretilmeler ve gerekçeleri ile ilgili olarak ortaya çıkan sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin oluşturduğu eğretilmelerin büyük kısmı (%26,08) EBA’nın zengin içeriklere sahip olduğunu vurgulamaktadır. Bu sonuca, öğretmenlerin oluşturdukları “deniz, dünya, okyanus, depo” gibi eğretilmeleri kullanmaları ve gerekçeleriyle ulaşılmıştır. Bunun yanında öğretmenler zengin olan bu içeriklere erişebilmeyi sağlayacak teknik düzeltmeler yapılmasına vurgu yapmışlardır.

“Öğretmen, okul ve yardımcı” gibi eğretilmeler ve gerekçelerine bakılarak oluşturulan eğretilmelerin %20’sinin de EBA’nın eğitim öğretim süreçlerinde yardımcı rolü olduğunu göstermektedir. Yapılan araştırmalar da teknoloji entegrasyonu çalışmalarında sahada görev yapan öğretmenlerin sunulan teknolojilerin farkında olup teknolojileri kabullenmeleri ile entegrasyonun daha başarılı olduğunu göstermektedir.

Araştırma sonucu ortaya çıkan eğretilmelerin % 18,26’sı EBA’nın yararlı içeriklere sahip olduğunu düşündürmektedir. “Açık büfe, kütüphane ve gökkuşağı” eğretilmeleri EBA’nın incelemeyi geçmiş, sınıf seviyelerine uygun ve kaliteli içeriklere sahip olma özelliğini destekler niteliktedir.

13 öğretmenin oluşturduğu eğretilmeler analiz edildiğinde ortak noktasının EBA’daki içeriklere erişimin zor olduğu yönündedir. “Bilmece, bitpazarı, çöplük” gibi eğretilmeler ve gerekçeleri bu durumu açıkça ortaya koymaktadır.

Araştırma sonucunda oluşturulan 7 eğretilme de EBA’daki içeriklerin gelişmesi gereken yönleri olduğuna vurgu yapmaktadır. Bu eğretilmelerden bazıları “çocuk, kartopu” gibi eğretilmelerdir. Bu eğretilmeler ve gerekçeleri incelendiğinde EBA’nın öğretmenlerin görüşlerine göre henüz tam olarak ihtiyacı karşılamadığı ve bu süreçte öğretmen ve öğrencilerin de olması gerektiği olarak yorumlanabilir.

Araştırmadan elde edilen 6 eğretilmenin de ortak noktası EBA’daki içeriklerin vazgeçilmez olduğu yönündedir. Öğretmenler bu görüşlerini “beyin, su, kan” gibi canlılar için vazgeçilmez unsurlara EBA’yi benzeterek ifade etmeye çalışmışlardır. Bu durum öğretmenlerin e-içeriklere ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

Araştırmaya katılan 4 öğretmenin oluşturduğu eğretilme de “destek verildiği ölçüde gelişecek portal” boyutu altında toplanmıştır. “Banka Hesabı, tren ve ateş” gibi eğretilmeler ve gerekçelerine bakıldığında, EBA’ya sahadan yapılacak katkının önemine vurgu yapılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin oluşturdukları eğretilmelerin 80 tanesi (%69,56) EBA ile ilgili olumlu olarak değerlendirilecek eğretilmelerdir. Ancak eğretilmeler genel olarak olumlu olarak değerlendirilse de eğretilmelerin gerekçeleri dikkate alındığında bu olumlu eğretilmelerin birçok şarta bağlı olduğu vurgulanmıştır. Genel olarak oluşturulan eğretilmelerden 24 tanesinin (%20,86) olumsuz olduğu söylenebilir.

4.2. Öneriler

Araştırma kapsamında yapılan analizler neticesinde ortaya çıkan öneriler aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır.

- EBA'nın içerik olarak çok zengin olduğu ancak bu içeriklere erişimi kolaylaştırıcı bir yapının ortaya konması gerekmektedir.
- Gelecekte yapılması planlanan bilgilendirme çalışmalarının artırılması neticesinde EBA'nın daha çok öğretmene ulaşması ile eğitim öğretim süreçlerinde EBA'nın yardımcı olma rolüne yönelik farkındalık sağlanacağı açıktır.
- Nitelikli içeriklerin sayısının artırılması öğretmenlerin EBA ile ilgili olumlu düşüncelerini de artıracaktır.
- EBA'daki kategori yapısı düzenlenmeli, daha kaliteli içerikler ön plana çıkarılmalı ve diğerleri sistemden silinmeli ve kullanıcının aradığı içeriklere daha kolay ulaşmasını sağlayacak arayüz çalışması yapılmalıdır.
- MEB, sahada görev yapan öğretmen ve öğrencilerin de içerik üretebilecek duruma gelmesini sağlamalıdır. Bu kapsamda öğretmenlere yapılacak hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin yanında özellikle öğretmenlere yönelik içerik üretmeyi teşvik edecek mekanizmalar(ek ders ücreti, hizmet puanı vb.) geliştirmelidir.
- EBA, içerik sağlama stratejilerinde sahada görev yapan öğretmenlerini de göz önünde bulundurmalıdır. Öğretmenlerin katkı sağlayarak bir parçası oldukları EBA'yı kullanma oranlarının artacağı açıktır.
- EBA'nın FATİH Projesinin merceği olduğu, içerikler olmadan donanımların bir anlam ifade etmediği, FATİH Projesi'nin bileşenlerinden biri olan öğretmen eğitiminin "İçerik geliştirme" alanına yoğunlaşması, Öğretmenlerin EBA'nın bir parçası olması, EBA'da eksik içeriklerin tamamlanması ve bu içeriklerin daha kolay erişilebilir şekilde sunulacak bir yapının oluşturulması gerektiği değerlendirilebilir. EBA'nın geleceği için oluşturulacak tüm vizyon ve politikalarda bu hususlar gözönünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Arslan, A., Zengin, R., (2017). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Teknoloji Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 55(2), 23-36
- Aydın, F. (2010). Ortaöğretim Öğrencilerinin Coğrafya Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences: Theory & Practice)*, sayı 10(3), s.1293-1322.
- Aydoğdu, E. (2008). İlköğretim Okullarındaki Öğrenci ve Öğretmenlerin Sahip Oldukları Okul Algıları İle İdeal Okul Algılarının Metaforlar (Mecazlar) Yardımıyla Analizi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.*
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, sayı 6 (4), s. 693-712.
- Fatih Projesi, (2019). <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/index.html#about> adresinden 3 Nisan 2019 tarihinde erişilmiştir.

- Fidan, M. (2014). Öğretmen Adaylarının Teknoloji ve Sosyal Ağ Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları, *The Journal of Academic Social Science Studies*, 25-1, 483-496, <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2229>.
- Girmen, P. (2007). İlköğretim Öğrencilerinin Konuşma ve Yazma Sürecinde Metaforlardan Yararlanma Durumları. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Goodman, N. (2003). Ay Aydınlığı Olarak Eğretilme. Kitaplık. (Çev: Mehmet H. Doğan). YKY. 65(Ekim). 71 -74. İstanbul.
- Janis, I., L. (1949) The Problem of Validating Content Analysis. H.D. Lasswell ve ark (eds), *The Language of Politics: Studies in Quantitative Semantics*, George Stewart. New York, pp. 55-82.
- Korucu, T.A., Usta, E., Yavuzaslan, İ., F., (2016). Eğitimde Artırılmış Gerçeklik Teknolojilerinin Kullanımı: 2007-2016 Döneminde Türkiye’de Yapılan Araştırmaların İçerik Analizi, *Alan Eğitimi Araştırmaları Dergisi*. 2(2), 81-92, https://www.researchgate.net/publication/301795258_Ortaogretim_Ogrencilerin_Artirilmis_Gerceklik_Uygulamalari_Hakkinda_Urettikleri_Metaforlar adresinden 4 Nisan 2019 tarihinde erişilmiştir.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- Özer S., Türel, Y., K., (2015). Bilişim Teknolojileri Öğretmen Adaylarının E-Kitap ve Etkileşimli E-Kitap Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. 6(2). 1-23. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/tojq/article/view/5000116963/5000108879> adresinden 7 Nisan 2019 tarihinde erişilmiştir.
- Saban, A. (2008). İlköğretim I. kademe öğretmen ve öğrencilerinin bilgi kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *İlköğretim Online*, 7 (2), 421-455.
- Yalap, H., Yılmaz, A. (2017). Türkçe Öğretmenlerinin Akıllı Tahta Kavramına İlişkin Metaforik Algıları, *Milli Kültür Araştırmaları Dergisi*. 1(1), 13-24. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/316540> adresinden 9 Nisan 2019 tarihinde erişilmiştir.
- Yeğitek, (2017). www.eba.gov.tr adresinden 6 Nisan 2019 tarihinde erişilmiştir.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, K. (2010). Nitel araştırmalarda niteliği artırma. *İlköğretim Online*, 9 (1), 81-82.